

കേരള സർക്കാർ

നം.ആർ.സി2/ 4V 2021/തസ്വഭവ

തദ്ദേശസ്വയംഭരണ (ആർ.സി.)വകുപ്പ്,
തിരുവനന്തപുരം, തീയതി, 09/07/2021

പരിപത്രം

വിഷയം: അനധികൃതമായി സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ള പരസ്യ ബോർഡുകൾ/ ഹോർഡിംഗുകൾ/ ബാനറുകൾ/ ഫ്ലക്സ് ബോർഡുകൾ/ താൽക്കാലിക കമാനങ്ങൾ/ പോസ്റ്ററുകൾ തുടങ്ങിയവ നീക്കം ചെയ്യുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ബഹു. ഹൈക്കോടതി 5218/2012, 30266/2012, 17922/2013 & 11036/2015 എന്നീ റിട്ട് ഹർജികളിൽ 14.01.2021 തീയതിയിലും 22557/2015, 22858/2015, 9914/2016 എന്നീ റിട്ട് ഹർജികളിൽ 03.02.2021 തീയതിയിലും പുറപ്പെടുവിച്ച വിധിന്യായത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന അധിക മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച്.

- സൂചന:
- 1) 08.12.2010 ലെ 57850/ആർസി4/ 2008/തസ്വഭവ നമ്പർ പരിപത്രം
 - 2) 25.10.2013 ലെ 71806/ആർസി2/ 2013/തസ്വഭവ നമ്പർ പരിപത്രം
 - 3) 07.03.2018 ലെ 4V/ആർസി2/ 2018/തസ്വഭവ നമ്പർ പരിപത്രം.
 - 4) 06.10.2018, 20.7.2019 തീയതികളിലെ ആർസി2/ 4V 2018/ത.സ്വ.ഭ.വ നമ്പർ പരിപത്രം
 - 5) 26.10.2018 ലെ സ.ഉ(സാധാ)നം.2733/ 2018/തസ്വഭവ
 - 6) 21.01.2019-ലെ സ.ഉ.(സാധാ)നം.113/ 2019/തസ്വഭവ.
 - 7) 02.03.2019 ലെ സ.ഉ(സാധാ)നം.504/ 2019/തസ്വഭവ
 - 8) 5218/ 2012, 30266/ 2012, 17922/2013 & 11036/ 2015 എന്നീ റിട്ട് ഹർജികളിൽ 14.01.2021 തീയതിയിലും 22557/ 2015, 22858/ 2015, 9914/ 2016 എന്നീ റിട്ട് ഹർജികളിൽ 03.02.2021 തീയതിയിലും ബഹു.ഹൈക്കോടതി പുറപ്പെടുവിച്ച വിധിന്യായം.

സംസ്ഥാനത്തൊട്ടാകെ വിവിധ ഏജൻസികളും സംഘടനകളും സ്ഥാപനങ്ങളും രാഷ്ട്രീയ പാർട്ടികളും തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ അനുമതി കൂടാതെ പരസ്യ ബോർഡുകൾ/ ബാനറുകൾ/ ഹോർഡിംഗുകൾ/ കൊടികൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതുമൂലം അപകടങ്ങൾ ഉണ്ടാകുന്നതായി ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടതിനെ തുടർന്ന് ഇത് നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനായി പരസ്യ ബോർഡുകൾ/ ബാനറുകൾ/ ഹോർഡിംഗുകൾ/ കൊടികൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് ക്രമീകരണങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തിയും അനധികൃതമായി സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ളവ എടുത്തുമാറ്റാൻ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് നിർദ്ദേശം

നൽകിയും സൂചന (1) മുതൽ (7) വരെയുള്ള സർക്കാർ പരിപത്രങ്ങൾ/ ഉത്തരവുകൾ പുറപ്പെടുവിച്ചിരുന്നു.

ബഹു. ഹൈക്കോടതിയുടെ മുൻ ഉത്തരവുകൾ പാലിച്ചുകൊണ്ട് സർക്കാർ പരിപത്രങ്ങൾ/ ഉത്തരവുകൾ പുറപ്പെടുവിച്ചുവെങ്കിലും അനധികൃത ഫ്ലക്സ്/ പരസ്യബോർഡുകൾ/ ബാനറുകൾ/ ഹോർഡിംഗുകൾ/ കൊടികൾ വിവിധ രീതിയിൽ സംസ്ഥാനത്തൊട്ടാകെ സ്ഥാപിച്ചിരിക്കുന്ന സാഹചര്യം വിലയിരുത്തി എല്ലാ അനധികൃത പരസ്യ ബോർഡുകൾ/ ഹോർഡിംഗുകൾ/ ബാനറുകൾ/ ഫ്ലക്സ് ബോർഡുകൾ/ താൽക്കാലിക കമാനങ്ങൾ/ പോസ്റ്ററുകൾ തുടങ്ങിയവ നീക്കം ചെയ്യുന്നതിന് കർശന നിർദ്ദേശം നൽകി ബഹു. ഹൈക്കോടതി സൂചന (8) പ്രകാരം ഉത്തരവിട്ടിരിക്കുന്നു.

മേൽ സാഹചര്യത്തിൽ, അനധികൃത ഫ്ലക്സ്/ പരസ്യബോർഡുകൾ/ ബാനറുകൾ/ ഹോർഡിംഗുകൾ/ കൊടികൾ സ്ഥാപിക്കുന്നത് തടയുന്നതിനും നീക്കം ചെയ്യുന്നത് സംബന്ധിച്ചും മുൻ ഉത്തരവുകളിലും സർക്കുലറുകളിലും പരാമർശിച്ച നിർദ്ദേശങ്ങൾക്കു പുറമേ താഴെ പറയുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങൾ കൂടി കർശനമായും പാലിക്കണമെന്ന് തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപന സെക്രട്ടറിമാർക്ക് നിർദ്ദേശം നൽകുന്നു. അല്ലാത്തപക്ഷം കർശന നടപടികൾ കൈക്കൊള്ളുന്നതാണ്. ജില്ലാകളക്ടർമാരും പഞ്ചായത്ത്-നഗരകാര്യ ഡയറക്ടർമാരും നോഡൽ ഓഫീസർമാരും ബഹു.ഹൈക്കോടതി ഉത്തരവുകളിലെയും സർക്കാർ ഉത്തരവുകളിലെയും നിർദ്ദേശങ്ങൾ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ സെക്രട്ടറിമാർ കർശനമായി നടപ്പിലാക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പു വരുത്തേണ്ടതാണ്.

- i. തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പ്രദേശങ്ങളിലെ എല്ലാ അനധികൃത പരസ്യ ബോർഡുകൾ/ ഹോർഡിംഗുകൾ/ ബാനറുകൾ/ ഫ്ലക്സ് ബോർഡുകൾ/ താൽക്കാലിക കമാനങ്ങൾ/ പോസ്റ്ററുകൾ തുടങ്ങിയവ അടിയന്തിരമായി കണ്ടെത്തി നീക്കം ചെയ്യേണ്ടതും, അവ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനായി പൊതു നിരത്തുകളിലും, നടപ്പാതകളിലും തൂണുകൾ നാട്ടിയത് കാരണം ഉണ്ടായ കഴികൾ ഉടൻ മൂടുന്നതിനാവശ്യമായ നടപടി സ്വീകരിക്കുന്നതിനും ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപന സെക്രട്ടറി കർശന നടപടി സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.
- ii. 1994 ലെ കേരള പഞ്ചായത്ത് രാജ് ആക്ടിലെ വകുപ്പ് 209 (സി), 1994 ലെ കേരള മുനിസിപ്പാലിറ്റി ആക്ടിലെ വകുപ്പ് 275 എന്നിവ പ്രകാരം അനധികൃത പരസ്യ ബോർഡുകൾ/ ഹോർഡിംഗുകൾ/ ബാനറുകൾ/ ഫ്ലക്സ് ബോർഡുകൾ/ താൽക്കാലിക കമാനങ്ങൾ/ പോസ്റ്ററുകൾ തുടങ്ങിയവ നീക്കം ചെയ്യുന്നതിന് ആവശ്യമായ സഹായം നാഷണൽ ഹൈവേ അതോറിറ്റിക്ക് നൽകുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപന സെക്രട്ടറിമാർ സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.
- iii. 1994 ലെ കേരള പഞ്ചായത്ത് രാജ് ആക്ടിലെ വകുപ്പ് 209 (സി), 1994 ലെ കേരള മുനിസിപ്പാലിറ്റി ആക്ടിലെ വകുപ്പ് 275 എന്നിവ പ്രകാരം അനധികൃത പരസ്യ ബോർഡുകൾ/ ഹോർഡിംഗുകൾ/ ബാനറുകൾ/ ഫ്ലക്സ് ബോർഡുകൾ/

താൽക്കാലിക കമാനങ്ങൾ/ പോസ്റ്റുകൾ മുതലായവ നീക്കം ചെയ്യുന്നതിനായി ആയത് സ്ഥാപിച്ചവർതന്നെ സ്വയംഭരണ നീക്കം ചെയ്യുന്നതിന് വ്യാപകമായ അറിയിപ്പുകൾ പത്ര - ദൃശ്യ മാധ്യമങ്ങളിലൂടെ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപന സെക്രട്ടറിമാർ നൽകേണ്ടതും അറിയിപ്പ് നൽകി 3 ദിവസത്തിനുള്ളിൽ നീക്കം ചെയ്യാത്തവ കണ്ടെത്തി 7 ദിവസത്തിനുള്ളിൽ നീക്കം ചെയ്യുന്നതിന് ബന്ധപ്പെട്ടവർക്ക് നോട്ടീസ് നൽകേണ്ടതും എന്നിട്ടും നീക്കം ചെയ്യാത്തവ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനം നീക്കം ചെയ്യേണ്ടതും ആയതിന് വരുന്ന ചെലവ് ബന്ധപ്പെട്ടവരിൽനിന്നും നിയമാനുസരണം ഈടാക്കേണ്ടതുമാണ്.

iv. പരസ്യ ബോർഡുകൾ/ ബാനറുകൾ/ ഹോർഡിംഗുകൾ എന്നിവ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് ബന്ധപ്പെട്ട നിയമം/ ചട്ടം പ്രകാരമുള്ള അനുമതി ആവശ്യമാണെന്ന് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപന സെക്രട്ടറിമാർ പരസ്യപ്പെടുത്തേണ്ടതും അനുമതി ഇല്ലാതെ സ്ഥാപിച്ചിരിക്കുന്ന പരസ്യങ്ങൾ അടിയന്തിരമായി നീക്കം ചെയ്യേണ്ടതും അനുമതിക്കായി സമർപ്പിക്കുന്ന അപേക്ഷകൾ സംബന്ധിച്ച് താഴെ പറയുന്ന നിബന്ധനകൾ പാലിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്.

a) ഒരു സാമ്പത്തിക വർഷത്തേക്കാണ് അനുമതി നൽകേണ്ടത്.

b) പരസ്യ ബോർഡുകൾ, ബാനറുകൾ, ഹോർഡിങ്ങുകൾ മുതലായവ പൊതു നിരത്തുകളിൽ സ്ഥാപിച്ചതുമൂലം എന്തെങ്കിലും അപകടം സംഭവിച്ചാൽ അതിന്റെ പൂർണ്ണ ഉത്തരവാദിത്തവും നഷ്ടപരിഹാരം നൽകേണ്ടി വന്നാൽ അതിന്റെ പൂർണ്ണ ബാധ്യതയും ഏറ്റെടുത്തുകൊള്ളാമെന്നും കാലാവധിക്ക് ശേഷം / ആവശ്യങ്ങൾക്ക് ശേഷം സ്വന്തം ചെലവിലും ഉത്തരവാദിത്തത്തിലും പരസ്യ ബോർഡുകൾ/ ബാനറുകൾ/ഹോർഡിങ്ങുകൾ എന്നിവ എടുത്തു മാറ്റുന്നതാണെന്നുമുള്ള നിബന്ധന ചേർത്ത് 200/- രൂപ മുദ്രപത്രത്തിൽ അപേക്ഷകനെക്കൊണ്ട് കരാർ വഹിക്കേണ്ടതാണ്.

c) പരസ്യ ബോർഡിന് / ഹോർഡിങ്ങിന് ഇൻഷുറൻസ് പരിരക്ഷ ഉറപ്പാക്കേണ്ടതാണ്.

d) അപേക്ഷയോടൊപ്പം പരസ്യ ബോർഡുകൾ/ബാനറുകൾ / ഹോർഡിങ്ങുകൾ എന്നിവ സ്ഥാപിക്കുന്ന റോഡിന്റെ പേര്, വീതി, സ്ഥല ഉടമയുടെ വിശദാംശങ്ങൾ, സമ്മതപത്രം, ലൊക്കേഷൻ പ്ലാൻ, പരസ്യത്തിന്റെ വിസ്തീർണ്ണം, എഗ്രിമെന്റ്, ക്ഷമതയുള്ള അധികാരിയുടെ സൂക്ചറൽ സ്റ്റേബിലിറ്റി സർട്ടിഫിക്കറ്റ്, ഇൻഷുറൻസ് സർട്ടിഫിക്കറ്റ്, സ്ഥാപിക്കുന്ന കാലയളവ്, ഒന്നിലധികം സാമ്പത്തിക വർഷത്തേക്കാണെങ്കിൽ അടുത്ത സാമ്പത്തിക വർഷം അപേക്ഷ പുതുക്കുന്നതാണെന്ന സാക്ഷ്യപത്രം എന്നിവ ഉണ്ടെന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തേണ്ടതാണ്.

v. റോഡ് സേഫ്റ്റി അതോറിറ്റിയുടെ/ദുരന്തനിവാരണ അതോറിറ്റിയുടെ സമ്മതപത്രം ലഭ്യമാക്കേണ്ടതും ഏതെങ്കിലും തരത്തിലുള്ള നിരോധിത മേഖലയ്ക്ക് അഭിമുഖമായി പരസ്യ ബോർഡുകൾ / ബാനറുകൾ / ഹോർഡിങ്ങുകൾ എന്നിവ

സ്ഥാപിക്കുന്നില്ല എന്ന് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപന സെക്രട്ടറിമാർ ഉറപ്പ് വരുത്തേണ്ടതാണ്.

- vi. റോഡ് സൈഡിലും മറ്റു പൊതു സ്ഥലങ്ങളിലും നിൽക്കുന്ന വൃക്ഷങ്ങളിൽ ആണി ഉപയോഗിച്ചോ മറ്റ് രീതികളിലോ പരസ്യങ്ങൾ പ്രദർശിപ്പിക്കുവാൻ പാടുള്ളതല്ല. ഇത് ലംഘിക്കുന്നവർക്കെതിരെ നിയമാനുസൃതമായ നടപടികൾ തദ്ദേശ സ്ഥാപന സെക്രട്ടറിമാർ സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്. മരങ്ങളിൽ ആണികൾ ഉപയോഗിച്ച് സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ള പരസ്യബോർഡുകൾ (ആണികൾ ഉൾപ്പെടെ) അടിയന്തിരമായി നീക്കം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപന സെക്രട്ടറിമാർ സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.
- vii. റോഡ് സുരക്ഷക്ക് ഭംഗം വരുന്ന രീതിയിൽ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ള പരസ്യ ബോർഡുകൾ/ ഹോർഡിംഗുകൾ/ ബാനറുകൾ/ ഫ്ലക്സ് ബോർഡുകൾ/ താൽക്കാലിക കമാനങ്ങൾ/ പോസ്റ്ററുകൾ മുതലായവ ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ അടിയന്തിരമായി നീക്കം ചെയ്യേണ്ടതാണ്.
- viii. നിയമാനുസൃതമായ അനുമതി കൂടാതെയും ട്രാഫിക് തടസ്സം ഉണ്ടാകുന്ന രീതിയിലും പരസ്യാവശ്യത്തിനും പ്രചാരണത്തിനുമായി സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ള പരസ്യ ബോർഡുകൾ/ ഹോർഡിംഗുകൾ/ ബാനറുകൾ/ ഫ്ലക്സ് ബോർഡുകൾ/ താൽക്കാലിക കമാനങ്ങൾ/ പോസ്റ്ററുകൾ മുതലായവ അടിയന്തിരമായി നീക്കം ചെയ്യുന്നതിന് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപന സെക്രട്ടറിമാർ നടപടി സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.
- ix. അനധികൃത പരസ്യ ബോർഡുകൾ/ ഹോർഡിംഗുകൾ/ ബാനറുകൾ/ ഫ്ലക്സ് ബോർഡുകൾ/ താൽക്കാലിക കമാനങ്ങൾ/ പോസ്റ്ററുകൾ മുതലായവ നീക്കം ചെയ്യുന്ന വിഷയത്തിൽ നിയമലംഘനം ശ്രദ്ധയിൽപെട്ടാൽ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപന സെക്രട്ടറിമാർ അക്കാര്യം ബന്ധപ്പെട്ട ജില്ലാ കളക്ടറെ അറിയിക്കേണ്ടതാണ്.
- x. അനധികൃത പരസ്യ ബോർഡുകൾ/ ഹോർഡിംഗുകൾ/ ബാനറുകൾ/ ഫ്ലക്സ് ബോർഡുകൾ/ താൽക്കാലിക കമാനങ്ങൾ/ പോസ്റ്ററുകൾ മുതലായവ നീക്കം ചെയ്യുന്ന വിഷയത്തിൽ സ്വീകരിച്ച നടപടികൾ സംബന്ധിച്ച റിപ്പോർട്ട് എല്ലാ മാസവും തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപന സെക്രട്ടറിമാർ ബന്ധപ്പെട്ട ജില്ലാ കളക്ടർമാർക്ക് സമർപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.
- xi. നഗരകാര്യ ഡയറക്ടറും പഞ്ചായത്ത് ഡയറക്ടറും നോഡൽ ഓഫീസർമാരും തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപന തലത്തിൽ ഈ വിഷയവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് നടത്തുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ വിലയിരുത്തേണ്ടതും കൃത്യമായ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ യഥാസമയം തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപന സെക്രട്ടറിമാർക്ക് നൽകേണ്ടതുമാണ്.

xii. ബഹു. ഹൈക്കോടതിയുടെയും സർക്കാരിന്റെയും നിർദ്ദേശങ്ങൾ നടപ്പാക്കുന്നതിൽ വീഴ്ച വരുത്തുന്ന തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപന സെക്രട്ടറിമാരുടെയും ഫീൽഡ് സ്റ്റാഫ് ഉൾപ്പെടെയുള്ളവരുടെയും വിവരം സഹിതം സർക്കാരിൽ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യേണ്ടതുമാണ്.

(ഗവർണ്ണറുടെ ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം)

ബിശ്വനാഥ് സിൻഹ
പ്രിൻസിപ്പൽ സെക്രട്ടറി

- ✓ അഡ്വക്കേറ്റ് ജനറൽ എറണാകുളം (ആമുഖ കത്ത് സഹിതം)
- അഡീഷണൽ ചീഫ് സെക്രട്ടറി, ആഭ്യന്തര വകുപ്പ്
- പ്രിൻസിപ്പൽ സെക്രട്ടറി, പൊതുമരാമത്ത് വകുപ്പ്
- പ്രിൻസിപ്പൽ സെക്രട്ടറി, ഗതാഗത വകുപ്പ്
- എല്ലാ ജില്ലാ കളക്ടർമാർക്കും
- പഞ്ചായത്ത് ഡയറക്ടർ, തിരുവനന്തപുരം
- നഗരകാര്യ ഡയറക്ടർ, തിരുവനന്തപുരം
- എല്ലാ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സെക്രട്ടറിമാർക്കും (പഞ്ചായത്ത് ഡയറക്ടർ/ നഗരകാര്യ ഡയറക്ടർ മുഖേന)
- എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഡയറക്ടർ, ഇൻഫർമേഷൻ കേരള മിഷൻ, തിരുവനന്തപുരം.
- ഇൻഫർമേഷൻ & പബ്ലിക് റിലേഷൻസ് (വെബ് & ന്യൂ മീഡിയ) വകുപ്പ്.
- കരുതൽ ഫയൽ/ഓഫീസ് കോപ്പി (ആർസി.2/4/2021 ത.സ്വ.ഭ.വ.).

ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം

Banchar

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ